

Samenvatting advies gaswinning bij Ternaard

Inleiding

De Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) heeft in 2019 een aanvraag ingediend voor gaswinning onder de Waddenzee bij Ternaard. In 2024 heeft de NAM het hiervoor opgestelde winningsplan geactualiseerd. Het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) heeft TNO en andere organisaties waaronder het SodM en de Mijnraad gevraagd om over de verschillende aspecten van het winningsplan te adviseren.

TNO heeft voor de aanvraag uit 2019 geadviseerd over de aspecten planmatig beheer, risico op bevingen (seismiciteit) en bodemdaling. Dit advies is op 27 augustus 2021 samen met het ontwerpbesluit gepubliceerd. Vervolgens heeft TNO in 2024 twee aanvullende adviezen uitgebracht over het geactualiseerde winningsplan en daarbij de volgende aspecten beoordeeld:

- Blijft bodemdaling met de voorgenomen gaswinning uit Ternaard binnen de gestelde grenzen van het bestaande Hand-aan-de-Kraan (HadK) beleid?
- In welke mate zal bodemdaling doorgaan na beëindiging van de gaswinning (ook wel na-ijling genoemd) en is deze daarmee dus beheersbaar met het HadK beleid.

Op 28 november 2025 heeft de Minister de Tweede Kamer geïnformeerd dat de gaswinning in de Waddenzee vanuit Ternaard niet doorgaat. Deze samenvatting geeft een publieksvriendelijke duiding van de twee adviezen van TNO uit 2024.

Beleidskader voor bodemdaling gaswinning Ternaard

Om te voorkomen dat bodemdaling door gaswinning schade veroorzaakt aan de natuur in de Waddenzee, wordt het 'Hand-aan-de-Kraanbeleid' (HadK) gebruikt. Dit beleid houdt in dat de winning direct wordt verminderd of zelfs stopgezet zodra er aanwijzingen zijn dat de natuur in de knel komt door de effecten van bodemdaling.

Een belangrijk uitgangspunt voor het HadK-beleid is dat de Waddenzee zichzelf snel genoeg kan herstellen wanneer de bodem daalt en de zeespiegel tegelijkertijd stijgt. Dit gebeurt door de aanvoer en afzetting van zand en slib (ook wel meegroei-vermogen genoemd). Als dit proces de bodemdaling én de stijgende zeespiegel kan bijbenen, blijft het evenwicht in het gebied behouden.

Het verschil tussen het herstellende meegroei-vermogen enerzijds en de reeds bestaande bodemdaling en zeespiegelstijging anderzijds, is bepalend voor hoeveel ruimte er is om extra bodemdaling door de voorgenomen gaswinning op te kunnen vangen zonder dat het evenwicht mogelijk wordt verstoord. Dit wordt ook wel de gebruiksruimte genoemd. Daarnaast moet er ook sprake zijn van een beheersbare

situatie, waarbij duidelijk is in welke mate er nog bodemdaling kan optreden indien de gaswinning moet worden stopgezet.

Het HadK beleid hanteert hiervoor vaste grenswaarden voor het meegroeivermogen. De zeespiegelstijging wordt voor vijf jaar vastgesteld. Deze wordt na vijf jaar opnieuw (of eerder als hiervoor noodzaak is) geëvalueerd en aangepast op basis van de nieuwste inzichten

Uitkomsten van de adviezen van TNO

De twee adviezen van TNO zijn gebaseerd op berekeningen die in lijn met de uitgangspunten van het bestaande HadK beleid zijn uitgevoerd. Voor deze berekeningen gebruikte TNO de nieuwste gegevens die de NAM in 2024 heeft aangeleverd. Hieruit komen de volgende bevindingen naar voren.

1. Gebruiksruimte voor gaswinning Ternaard

De analyse van TNO wijst uit dat de conservatieve (lage en midden) winningsscenario's van de NAM gedurende de termijn van het huidige HadK beleid (5 jaar) binnen de vastgestelde gebruiksruimte van het gebied Pinkegat blijven. Na deze termijn zal de zeespiegelstijging opnieuw worden vastgesteld en zou opnieuw moeten worden bekeken of verdere winning nog steeds passend is binnen de nieuwe gebruiksruimte.

2. Na-ijlende bodemdaling

Het HadK-beleid hanteert vaste waarden voor meegroeivermogen en zeespiegelstijging. In de werkelijkheid zijn deze waarden echter onzeker en gebaseerd op schattingen. Hetzelfde geldt voor de eigenschappen van het gasveld Ternaard. De ontwikkeling van de gebruiksruimte boven het gasveld moet daarom voortdurend worden gecontroleerd met metingen. Als die metingen laten zien dat de gebruiksruimte voortijdig wordt overschreden, wordt de gaswinning meteen teruggeschroefd of stilgelegd.

TNO verwacht dat de hoeveelheid gewonnen aardgas die binnen de termijn van het huidige HadK beleid (5 jaar) uit Ternaard zou worden gewonnen in het lage- en middenscenario, geen noemenswaardige na-ijlende bodemdaling veroorzaakt.

3. Ontwikkeling gebruiksruimte op lange termijn

Met de verwachte bodemdaling en doorgaande zeespiegelstijging zal het meegroeivermogen, ongeacht de gaswinning uit Ternaard, op de lange termijn (> 100 jaar) waarschijnlijk worden overschreden. Door gaswinning zal dit naar alle waarschijnlijkheid enkele maanden eerder plaatsvinden.

Meer informatie vind je hier:

- Adviesrapportages TNO: [Gaswinning Ternaard - fase 1 – gaswinningslocatie | RVO.nl](#)

- Beslissing ministerie KGG: [Gaswinning Ternaard | RVO.nl](#)